

Cím

HumánökológiaTantermi ☒Stúdió, műterem vagy műhely ☐Külső helyszín ☐Online ☐

Kódok

di77-2026, di69-26-27-1-1

Hirdető

MOME Doktori Iskola

	Kurzus típusa	Kredit	Kontaktóra	Otthoni munkaóra	Tantárgy típusa	Félév	Melyik tantárgy része?
Alapadatok	Előadás	5	2		gyakorlat	2026-27/1	Ökológia

Aiánlás	Bármely évfolyam számára szabadon választható kurzus.
---------	---

Rövid leírás	
--------------	--

Oktatók	Oktató neve	Oktató elérhetősége	BIO	Fogadóóra
	Lányi András	lanyi.andras@tat.k.elte.hu		egyéni egyeztetés alapján

Félév menete	A kurzus menete	Órarendi időpontok
	Heti rendszerességgel, helyszín: MOME Master M_012b	szerda, 13:40-15:00

Alk.	Dátum	Tartalom
1	09. 16.	"Az ember fáj a földnek": civilizációs válság – ökológiai következmények. Polikrízis. A humán ill természettudományok illetékessége. Kinek higgyünk? A tudományos objektivitásról. Ökológia és humánökológia. <i>Jordán Ferenc: Az ember vége, a természet esélye. Open Books 2023</i> <i>Interjú Szathmáry Eőrszel https://24.hu/tag/szathmary-eors/</i> <i>Lányi András: Lassuló idő. Korunk 2025.7.</i>
2	09. 23.	Fenntartható-e a fejlődés? Fejlődés-e, amit fenn akarunk tartani? A növekedés határai. Ökológia és ökonómia. A közlegelők tragédiája. A fogyasztók társadalma. Mikor jó a lét? <i>Herman Daly: Egy megállapodott gazdaság felé. Kovász 2012.évf.</i> <i>Garret Hardin: A közlegelők tragédiája. In: Természet és szabadság</i> <i>Lányi András: A fejlődéstől a fenntarthatóságig. In Lányi: Bevezetés az ökofilozófiába – kezdő halódóknak. L'Harmattan 2020</i>
3	09. 30.	"Vissza a természethez!" – de melyik természethez? Uralom a természet felett. A természettudományos világkép és kritikái. A környezet fogalma. A nyelv világa. A Természetes Ember tündöklése és bukása. <i>Erazim Kohák: Ökológiai tapasztalatunk változatai, in Lányi András szerk: Természet és szabadság, Osiris 2000</i> <i>Henry David Thoreau: Walden. Fekete Sas 2008</i> <i>Lányi András: Miért nem éhes a Dasein Heideggernél? Korunk 2018.1.</i>
4	10.07.	A globalizáció folyamata, társadalmi, gazdasági és környezeti következményei. A szabadkereskedelmi világrend. <i>Pataki Gy. – Takács-Sánta A. szerk: Természet és gazdaság. Typotex 2004 (különösen H.Daly, W.Sachs, K.Arrow tanulmánya)</i> <i>Roger Scruton: A nemzetek szükségességéről. Helikon 2005</i> <i>Manuel Castels: Az identitás hatalma 1.fej. Gondolat 2006</i>
5	10.21.	A technikai civilizáció és a technológia rendje. A tudomány, a tudás és az oktatás társadalmi szerepének átalakulása a Frankenstein-galaxisban.

		Hans Jonas. Az emberi cselekvés megváltozott természete. In Lányi, Jávor szerk: Környezet és etika Fritjof Capra: A newtoni világgépezet; Jacques Ellul: Az ember a technika rendszerében. In Tillman J.A. szerk: A későújkor józansága 1 és 2. Göncöl 1994 és 2004 Ullrich Beck: Kockázattársadalom – út egy másik modernitásba 1-2.fejezet. Századvég 2003
6	11.04.	Médiakörnyezetben. A kulturális globalizáció és a tudatipar. Öko-tudatosság és esztétikai tapasztalat. Lehet-e tájképes festeni az ökocídium korában? Anthony D. Smith: Towards a Global Culture? In Held, McGrew eds: The Global Transformation Reader, Polity Press 2003 Denis McQuail: Újmédia – új elméletek? in uő: A tömegkommunikáció elmélete, Wolters Kluwer 2015 Lányi András: Karátson Gábor. Kortárs Kiadó 2022 Lányi András: Karátson Gábor. Kortárs Kiadó 2022; Lányi András: Karátson Gábor. Kortárs Kiadó 2022
7	11.11.	A lokalizáció programja. Fenntartható vidékfejlesztés lehetősége és lehetetlensége a magyar agráriumban. Helena Norberg-Hodges: Localization – a strategic solution to globalized authoritarianism. www.longreads.tni.org Lányi András, Farkas Gabriella szerk: Miért fenntarthatatlan, ami fenntartható? L'Harmattan 2010
8	11.18.	A hely helyreállítása és a tervezés folyamata. Urbanizációs alternatívák. Tér és társadalom. Város és vidék. Élhető városok. Jan Gehl: Élhető városok. Terc 2014 Schneller István: Az építészeti tér minőségi dimenziói. Terc 2004
9	11.25.	Az ökopolitika filozófiája. Új társadalmi mozgalmak. A környezetvédelemtől az ökopolitikáig. A humánökológia ember- és társadalomképe. Az ökopolitika helye a kortárs irányzatok között. Daniel Hausknost: The environmental state and the glass ceiling of transformation. Environmental Politics 29.1. 2020 Andrew Dobson: Green Political Thought. Routledge 2007 Lányi András: Létezik-e ökológiai politika és van-e szüksége filozófiára? Magyar Tudomány 2022.6. (kötetben: Lányi: Menekülés a győztesek táborából. Magyar Hang 2023)
10	12.02.	Az ökoetika útkeresése. Minden állat egyenlő? Jó-e a fotoszintézis? Emberközpontú-e az emberközpontú etika? Földhözragadt erények. Van-e a szarvasbogárnak Arca? Lányi, Jávor szerk: Környezet és etika. L'Harmattan 2005 (különösen A.Naess, P.Singer, H.Rolston és D.Abram írásai) Lányi András: Az ökoetika útkeresése. In Lányi: Bevezetés az ökofilozófiába – kezdő halódóknak. L'Harmattan 2020 Posztapokaliptikus víziók Mélyalkalmazkodás. Új narratívák. Lapos ontológiák. A pesszimizmus dicsérete. „Ne előre tekints, hanem magad köré!” Joe Davidson: Two cheers for collapse? On the uses and abuses of the societal collapse thesis for imagining anthropocene futures. Environmental Politics 32.6. 2023 Anh-Quan Nguyen: Pessimism for Climate Activists. Ethics and the Environment 29.1. 2024 Jem Bendell, Ruppert Read: Mélyalkalmazkodás. Open Books 2024 Suni Alt: Environmental apocalypse and space: the lost dimension of the evolution of the world. Environmental Politics 32.5. 2023

Követelmények és értékelés

Követelmény, beadandó munka	Értékelés szempontjai	Leadási határ-idő, alkalom	Súly az érdemjegyen